

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Загальна соціологія

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Загальна соціологія

Курс	1
Семестр	1,2

Статус Цикл загальної підготовки
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	8
Годин	240

Семестровий контроль Екзамен
Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

ПІБ	Пиголенко Ігор Вікторович Доцент кафедри соціології Кандидат філософських наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	pigolenko@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	72	72	72	72	0	0
Заочна	8	8	10	10	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи знань про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Навчальна дисципліна «Загальна соціологія» належить до циклу загальної підготовки. Дисципліна «Загальна соціологія» пов'язана з навчальними дисциплінами «Філософія», «Політологія», «Психологія», «Соціальна статистика», «Конфліктологія», «Методологія, методи та технології соціологічних досліджень».

В системі наукового знання соціологія посідає особливе місце. Вона вивчає суспільство як цілісний організм, формує його соціально - типову картину, розглядає людей як представників великих соціальних груп, що взаємодіють між собою.

Поєднання теоретичного та емпіричного соціологічного знання дозволяє створити системне бачення закономірностей та тенденцій соціальних процесів, прогнозувати розвиток на майбутнє.

В той же час, для кожного, хто вивчає соціологію, стає можливим сприймати і аналізувати її специфіку в порівнянні з іншими галузями суспільствознавства.

Систематизовані знання про суспільство передбачають розуміння його як складної системи в якій всі структурні елементи, сфери, інститути, механізми функціонують та розвиваються на основі постійної взаємодії. Саме такий підхід надає можливість орієнтуватись у вирішенні поточних практичних проблем, аналізувати складні суспільні явища. Це є основою поглиблення професійної підготовки та вироблення навичок наукового бачення світу, формування активної громадянської позиції та загальної культури.

Перелік тем

Кредитний модуль 1

Розділ 1. Соціологія як самостійна наука

Тема 1.1 Передумови виникнення соціології як науки

Тема 1.2 Соціологічне знання. Предмет і функції соціології

Тема 1.3 Огюст Конт, як засновник соціології

Тема 1.4 Соціологічне знання та погляди щодо розвитку соціології в працях послідовників О.Конта

Тема 1.5 Соціологічне знання та погляди щодо розвитку соціології в працях класиків соціологічної думки

Розділ 2. Історія становлення та розвитку соціології

Тема 2.1 Історія становлення та розвитку західної соціології: головні напрями та соціологічні школи XIX ст.

Тема 2.2 Становлення та розвиток західної соціології: структурні парадигми теоретичної соціології

Тема 2.3 Становлення та розвиток західної соціології: інтерпретативні парадигми сучасної соціології

Тема 2.4. Історія становлення соціологічної думки в Україні

Тема 2.5. Розвиток соціологічної думки в Україні у XX ст.

Тема 2.6. Сучасна соціологічна думка в Україні: початок XXI ст.

Розділ 3 Методологія і методи соціологічного дослідження

Тема 3.1 Громадська думка як об'єкт соціологічного аналізу

Загальна соціологія

Тема 3.2 Соціологічне дослідження як вид соціально-наукового пізнання

Тема 3.3. Етапи розвитку емпіричної соціології

Тема 3.4. Загальна характеристика методів соціологічного дослідження: якісна та кількісна парадигми

Тема 3.5 Опитування, як основний метод збору соціологічної інформації

Тема 3.6 Програма соціологічного дослідження

Тема 3.7. Анкета соціологічного дослідження: формулювання питань

Кредитний модуль 2

Розділ 1. Особистість у системі суспільних відносин

Тема 1.1 Особистість у системі соціальних зв'язків

Тема 1.2 Соціалізація особистості

Тема 1.3 Людина і суспільство: статусний та рольовий набір

Тема 1.4 Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальні зв'язки

Розділ 2 Суспільство та його структура

Тема 2.1 Суспільство як соціальна система

Тема 2.2 Соціальний простір та соціальна структура суспільства

Тема 2.3 Соціальна стратифікація

Тема 2.4 Соціальний клас в соціологічному вимірі

Тема 2.5 Бідність та соціальна нерівність

Розділ 3. Соціальні групи та організації

Тема 3.1 Особливості соціальних інститутів як спеціальних утворень суспільства

Тема 3.2 Соціальні групи та їх класифікація

Тема 3.3 Соціальні організації

Тема 3.4 Соціологія праці та управління

Розділ 4 Культура та соціальні процеси

Тема 4.1 Соціальна мобільність як динамічна характеристика суспільного життя

Тема 4.2 Культура в дзеркалі соціології

Тема 4.3 Соціальний контроль та девіантна поведінка

Тема 4.4 Соціальні процеси та соціальні зміни

Тема 4.5 Майбутнє соціології

Результати навчання

1

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Кредитний модуль 1

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання теоретико-методологічних засад соціології як науки, вміння аналізувати соціальні процеси в суспільстві	відповіді на семінарських заняттях; участь	Тиждень 1-2

¹ Learning outcomes.

Загальна соціологія

		у груповій дискусії	
2	Знання основних соціологічних теорій XIX-XX ст.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 2-17
3	Знання основних класиків соціологічної думки	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3
4	Знання та аналіз поглядів щодо розвитку соціології в працях послідовників О.Конта	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 4
5	Вміння орієнтуватися в специфіці галузевих соціологій	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 5-17
6	Знання принципів організації соціологічних досліджень та вміння досліджувати громадську думку	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна 1	Тиждень 6-10, 12
7	Знання основних постулатів етичного кодексу соціолога	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 10-11
8	Знання основних характеристик суспільства як складної системи, в якій всі структурні елементи, сфери, інститути, механізми функціонують та розвиваються на основі постійної взаємодії	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 13-17
9	Знання вимог до складу і змісту програми соціологічного дослідження. Вміння розробляти програми соціологічних досліджень	Реферат	Тиждень 15
10	Досвід проектування, організації та проведення соціологічних досліджень від розробки програми дослідження до написання аналітичного звіту	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 16-18

Кредитний модуль 2

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання структури суспільства, соціальної стратифікації, класифікації соціальних груп	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії; експрес-контрольна	Тиждень 1-2
2	Вміння аналізувати та досліджувати соціальні відносини та соціальні зв'язки	відповіді на семінарських заняттях; участь	Тиждень 2-17

Загальна соціологія

		у груповій дискусії	
3	Знання процесів соціальної мобільності в сучасному суспільстві	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3
4	Вміння проводити компаративний аналіз різних теорій та підходів	відповіді на семінарських заняттях; презентація	Тиждень 4
5	Знання проблем різних верств населення. Бідність як соціальна проблема сучасності	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна	Тиждень 5-17
6	Знання ролі та місця особистості в сучасному соціумі	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна	Тиждень 6-10, 12
7	Вміння пояснювати поведінку особистості, групи, спільноти	Імітаційна вправа	Тиждень 10-11
8	Знання особливості процесу соціалізації особистості та факторів, що впливають на неї. Досвід аналізу статусно-рольового набору особистості	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна	Тиждень 13-17
9	Знання основних напрямів сучасної соціології та перспектив її розвитку	Домашня контрольна робота	Тиждень 15
10	Вміння знаходити причинно-наслідкові зв'язки між соціальними процесами, що відбуваються в суспільстві	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна	Тиждень 16-18

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Загальна соціологія” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення сучасних соціологічних теорій, підходів до вивчення та дослідження суспільства, демонструє кейси соціологічних досліджень, може відтворювати матеріал у вигляді презентації. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 4 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Загальна соціологія

Отримавши базові знання щодо засад соціології як науки, основні соціологічні теорії XIX-XX ст., специфіку соціології в порівнянні з іншими галузями суспільствознавства, принципи організації соціологічних досліджень, методи збору соціологічної інформації. вимоги до складу і змісту програми соціологічного дослідження студенти готують реферат за одним з методів соціологічного дослідження за однією з запропонованих викладачем тем.

Отримавши знання про структуру суспільства, соціальну стратифікацію, класифікацію соціальних груп; про соціальні класи в соціологічному вимірі, процеси соціальної мобільності в сучасному суспільстві; про проблеми різних верств населення; про бідність як соціальну проблему сучасності; про роль та місце особистості в сучасному соціумі; про особливості процесу соціалізації особистості та фактори, що впливають на неї; про основні напрями сучасної соціології та перспективи її розвитку студенти готують домашню контрольну роботу за однією з запропонованих викладачем тем.

Реферат та домашня контрольна робота спрямовані на відпрацювання навичок наукової роботи студентів, самостійного пошуку літератури, формулювання гіпотез щодо соціально-політичних конфліктів сучасності.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/> – Онлайн-курси України та світу.
5. <http://www.sociology.kpi.ua/literature> - Література на сайті кафедри соціології.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
-------	------------------------------	---	-------------	-----------	--------

Загальна соціологія

1.	Виступи на семінарських заняттях	25	5	5	25
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-контрольні на лекціях	20	5	4	20
4.	Реферат / ДКР	20	20	1	20
5.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	10	2	20
6.	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Реферат / ДКР	$RD \geq 12$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування реферату, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але реферат зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання реферату та залікову контрольну роботу

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Загальна соціологія

переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за реферат, отримує залікову оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються	-2 бали
Участь у 1 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Загальна соціологія

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентам матеріалу.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 20 балів	≥ 40 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ЗО 10 Загальна соціологія

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Загальна соціологія

Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗН 1	Знання фундаментальних основ структури соціологічної теорії, її ключових понять, підходів, проблем, історії розвитку соціологічної науки	Проблемний, імітаційний, пошуковий	Практична перевірка, МКР
ЗН 2	Знання основ науково-дослідницької діяльності, методів, методології, процедур та професійно-етичних стандартів проведення соціологічних досліджень	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, МКР, екзамен
ЗН 4	Знання загальної, галузевих та спеціальних соціологічних теорій та принципів їх практичного втілення	Дослідницький, метод кейсів	Практична перевірка, МКР, екзамен
ЗН 5	Знання соціологічних теорій конфлікту, причин та особливостей перебігу регіональних та етнічних конфліктів у світі, методів та процедур їх управління та попередження	Пояснювально-ілюстративний, проблемний	Практична перевірка, МКР, екзамен
ЗК 2	Здатність спілкуватись державною мовою, як усно, так і письмово; розуміння ключових тенденцій соціально-історичного розвитку України, Європи та світу	Проблемний, імітаційний, ділова гра	Практична перевірка, МКР, екзамен, МКР
ЗК 5	Здатність вчитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінної від професійної	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, проектування	Практична перевірка, МКР, екзамен
ЗК 9	Здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Реферат, ДКР
УМ7	Уміння володіти методиками представлення і захисту своїх дослідницьких результатів	Дослідницький, пояснювально-ілюстративний	Реферат, ДКР
УМ8	Уміння аналізувати соціальні процеси, вивчати громадську думку, критично оцінювати інформацію	Пояснювально-ілюстративний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, МКР, екзамен